

Gənclik illerini arxada qoyub ömrün ahil çağına çatanda uzun illər ərzində yaşılmış yaxşı və pis nə varsa, insan üçün nağıllaşır, ülviləşir. O günlər və anlar böyük həsrət mövzusuna döñərək əlçatmazlığın fövqündə dayanır. Keçən ömrün xatirələri kövərklik və doğmaliqla insanların yol yoldaşına çevirilir.

Ömrün hər anını maraqlı yaşamağı bacarmaq, mayasında təmizlik, xislotında xeyirxahlıq, üzündə nur, görkəmینde ziyalılıqla ağıryanalıq, əməli və əqiqəsində düzgünlük hər kəsin qismətinə düşmür. Tanrıının bu xoşbəxt bəndələri həyatda nə etmək istədiklərini bilən, məqsədə doğru can atan insanlardır. Belə insanlardan biri də ömrünün 70-ci baharını yaşıyan, Azərbaycan dilçilik elmindəki dəyərli tədqiqatçıları ilə seçilən filologiya elmləri doktoru, professor, Naxçıvan MR-in Əməkdar müəllimi, Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliyinin üzvü Akif Kazım oğlu İmanlıdır. Hər bir şəxsiyyət düşdüyü mühitdən evvəl, ailədə yetişir, formalaşır, gələcək həyat yolunu müəyyən etməyə çalışır. İnsan xarakterinin formalaşmasında onun boyaya-başa çatlığı, suyunu, çörəyini daddığı, havasını udduğu ana təbiətin də rolü az deyil. Bu baxımdan Akif müəllimin həyatda öz yolunu çizmasına, onun layiqli vətəndaş, əsl ziyanı və şəxsiyyət kimi yetişməsinə, milli kökə, məfkurəyə bağlı, adət-ənənələrimizi qoruyub saxlayan, ədəb-ərkəni hər seydən üstün tutan bir ailədən olması və halal ömür yaşıyan ata-anadan tərbiyə almasının təsiri çox olmuşdur.

Akif müəllim kimi şərəfli ömür yolu keçmiş bir ziyanın yaşıdagı ömür illərlə deyil, bu illərin dəyəri ilə ölçülməlidir. Bu illər ərzində cəmiyyət üçün gərəklə və faydalı işləri ilə seçilən çohrəsindən təbəssüm eksik olmayan Akif müəllim bu yaşıdagı illərin dəyəri və bəhrəsi ilə fəxr ediləti ziyalımız, müəllimimizdir.

27 dekabr 1948-ci ildə Şərur rayonunun axarlı-baxarlı yaşayış yerlərindən biri olan Axura kəndində dünyaya göz açan Akif İmanlı ali təhsil alandan sonra əmək fəaliyyətinə Şərur rayonunun Şəhriyar kənd məktəbində müəllim kimi başlamışdır. Sonralar məzun olduğu Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutunda pedaqoji fəaliyyətə başlayaraq qəlbinin odunu, ömrünün ən coşqun və qaynar illərini gənc nəslin təlim-tərbiyəsinə,

Akif müəllimi tələbələrinin sevimlisinə çevirib. Onun tələbələrlə səmimi ünsiyəti, onların təhsildə və ictimai işlərdə fəallıq göstərmələrinə düzgün istiqamət vermesi həmişə digər müəllimlər üçün nümunə olmuşdur. Doğma dilimizi sevən və onun yüksək səviyyədə sevdirməyi bacaran professor A.İmanlı tələbələrinin yazılı və əfəhə nitqinin inkişafını, düzgünlüğünü həmişə diqqət mərkəzində saxlamaqla yanaşı, ədalətlilik, xeyirxahlıq və sadəlik kimi müsbət keyfiyyətləri öz nümunəsində tələbələrinə aşılayır.

Akif İmanlı dəyərli alim, sanballı tədqiqatçılığı ilə də seçilir. Onun "Onomastika məsələləri", "Şərur və İğdır bölgəsinin yer adları", "Yaşayış yeri adları", "Şərur düzünün toponimləri", "Şərur Arazboyu oykonimləri", "Arpaçay oykonimləri", "Qədim türk yurdunun oykonimləri", "Tarixin izləri: yer adları", "Naxçıvan çevrəsinin yaşayış yer adları" kitabları onomastika sahəsində

Akif İmanlı- 70

Ömrün 70-ci baharı

onların yüksək ali təhsil almasına, savadlanmasına həsr etmək Akif İmanlının yuxusuna belə girməyən arzulardan olub bəlkə də... Bu təhsil ocağında böyük həvəsə işləyən, öz üzərində daim çalışan biliklərini daim zənginləşdirən Akif müəllim özünü tez bir zamanda təsdiq etmişdi. İlk önce Naxçıvan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun "Pedaqogika və psixologiya" kafedrasında müəllim kimi işə başlayan Akif müəllim "Pedaqogika tarixi" fənninin tədris etməklə yanaşı, elmi - tədqiqat işi aparmağa da başlamışdır. Ana dili və onun tədrisinə olan xüsusi maraqları A.İmanlını əlaşdırığı "Pedaqogika və psixologiya" kafedrasını dəyişməsinə səbəb olmuşdu. Pedaqoji fəaliyyətini "Azərbaycan dili və onun tədrisi metodikası" kafedrasında davam etdirmiş, "Azərbaycan dili sintaksisinin ibtidai kursunun öyrədilməsində sintaktik bacarıq və vərdişlərin formallaşması" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını 1988-ci ildə uğurla müdafiə edərək pedaqoji elmlər namizədi alımlı adı almışdır. 2010-cu ildə "Şərur və İğdır oykonimlərinin linqvistik xüsusiyyətləri" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə edən A.İmanlı filologiya elmləri doktoru elmi adını almışdır. 19 kitabın, 200-ə qədər elmi və publisistik məqalənin müəllifi olan professor A.İmanlı Naxçıvan Dövlət Universitetinin "Fənlərin tədrisi metodikası" kafedrasının müdürü olmuş, 2003-cü ildən 2018-ci ilədək Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun tədris işləri üzrə prorektoru vəzifəsində çalışmışdır.

Vicdanlı insan, əsl ziyanı kimi vətənpərvər, şəxsiyyət kimi milli "mən" i, şəxsi "mən" dən uca tutmağı bacara bilmək, yersiz iddiaları həyat amalına çevirməmək hörmətli professorun tale yazılarının ən mükəmməlidir.

Akif İmanlıya xas ən yaxşı keyfiyyətlərin içərisində pedaqoji fəaliyyətə bağlılığının öz yeri var. O, hərtərəfli və geniş biliyə malik, güclü mütaliəsi ilə həmişə fərqlənən, seçdiyi peşənin vurğunu olan bir ziyanıdır. Azərbaycan dilinin tarixi, qrammatik quruluşu, metodikası ilə bağlı mükəmməl elmi məlumatları yorulmadan, tələbələrinə özünə xas pedaqoji ustalıqla çatdırması

apardığı elmi tədqiqatları və göldiyi elmi qənaətləri özündə ehtiva edən əsərlərdir. Bu əsərləri ilə A.İmanlı Şərur və İğdır əyalətinin onomastik vahidlərinin coğrafiyasını sistem şəklində təhlil etmişdir ki, bu da gələcək tədqiqatçılar üçün tutarlı mənbələrin olması deməkdir. A.İmanlının "Azərbaycan dilində söz birləşmələri tədrisinin linqvodidaktik əsasları" adlı dərsliyi, "Onomastika məsələləri" adlı dərs vəsaiti "Sintaksisdə başlangıç kursda sintaktik təhlil", "Uşaqların körpəlik dövründə tərbiyəvi iş və nitq inkişafı məsələləri", "Şagirdlərdə söz birləşmələrinin dair bilik, bacarıq və vərdişlərin formallaşdırılması yolları" adlı metodik vəsaitləri alımın elmi məntiqi təfəkkürünün məhsuludur. Uzun illər yorulmadan həm pedaqoji, həm elmi, həm də bədii yaradıcılıqla məşğul olan Akif İmanlı əvəzsiz pedaqoq, dəyərli alim və yaxşı hekayə ustası kimi özünü təsdiq etmişdir.

A.İmanlını oxucularına yaradıcı insan kimi tanıdan onun "Kal qarpız" və "Mühəribə başladı" adlı hekayələr kitablarından. Yazdığı hekayələrin mövzusunu real həyat hadisələrindən götürən müəllif milli-mənəvi məsələləri qabartmış, cəmiyyətdə rast gəlinən mövcud problemləri satirik və humoristik dille oxucusuna çatdırmağa çalışır. Keçən əsrin 70-ci illərindən metbuatda hekayələri ilə çıxış edən A.İmanlının hər bir qələm təc-rübəsi oxucunu düşündürmiş, nəticə çıxarmağa sövq etmişdir ki, bu da müəllifin bədii yaradıcılıq sahəsindəki uğuru hesab oluna bilər.

Ömrün zirvə çağını haqlamış, qüruru, təvazökarlığı, səmimiliyi, ağsaqqallığı ilə seçilən professor A.İmanlı bu gün də gənclik gücü ilə yorulmadan həm pedaqoji, həm elmi, həm də bədii yaradıcılıq sahəsində öz fəaliyyətini davam etdirir. Müəllimlərin müəllimi olan Akif müəllim öz işlərində uğurlar diləyirik.

A.AĞALAROV
Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun
Dillər və ədəbiyyat kafedrasının
müdiri, dosent